

A NYELŐCSŐ BETEGSÉGEI

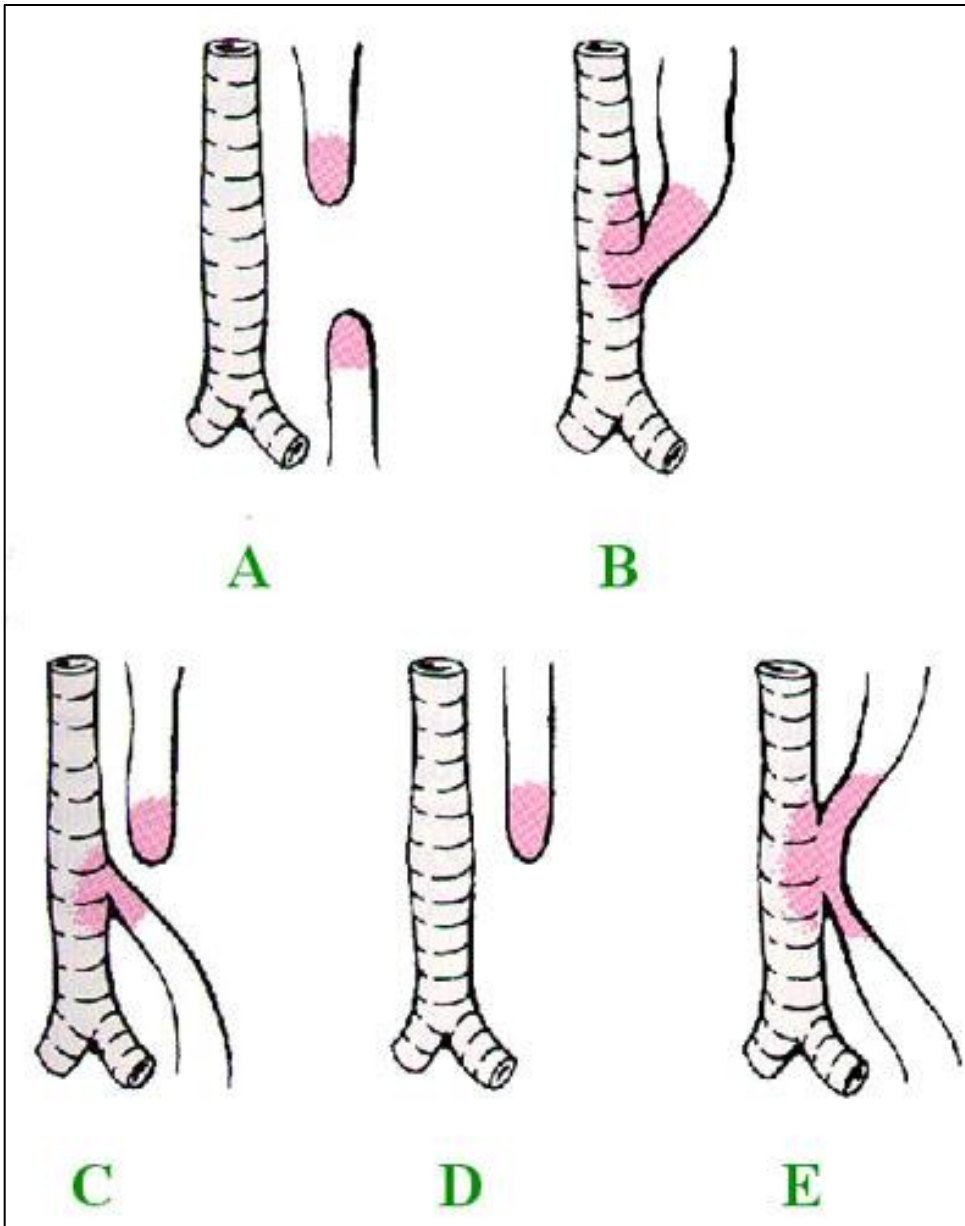
Nyelőcső atresia és oesophagotrachealis fistula

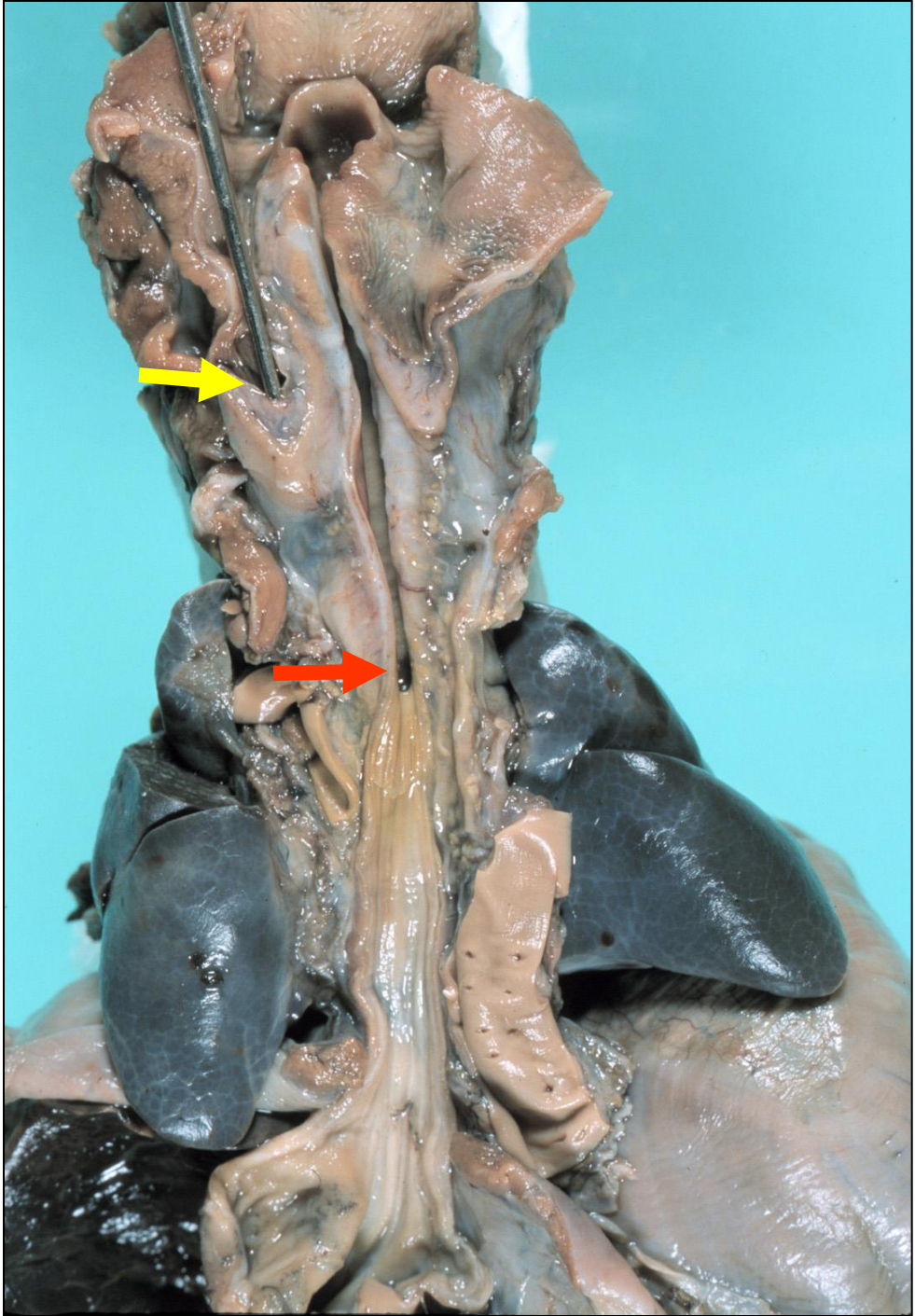
- Atresia - az embryoban zajló csövesedés zavara
- Az oesophagus atresiának számos variánsa lehet; a leggyakoribb: a felső szegmentum vakon végződik, és fistula köti össze az alsó szegmentumot és a tracheát
- Az újszülött állandóan félrenyel → halálos aspirációs pneumonia
- A rövid atresia operálható.

Oesophagus atresia és oesophagotrachealis fistula

C a leggyakoribb variáns: a
felső szegmentum vakon
végződik, az alsó
szegmentum a légcsőbe
fisztulázik

Halálok: aspirációs
pneumonia

Oesophagus atresia és oesophagotrachealis fistula

A felső szegmentum vakon
végződik (szonda és sárga
nyíl), az alsó szegmentum a
légcsőbe nyílik (piros nyíl)

Hernia (sérv)

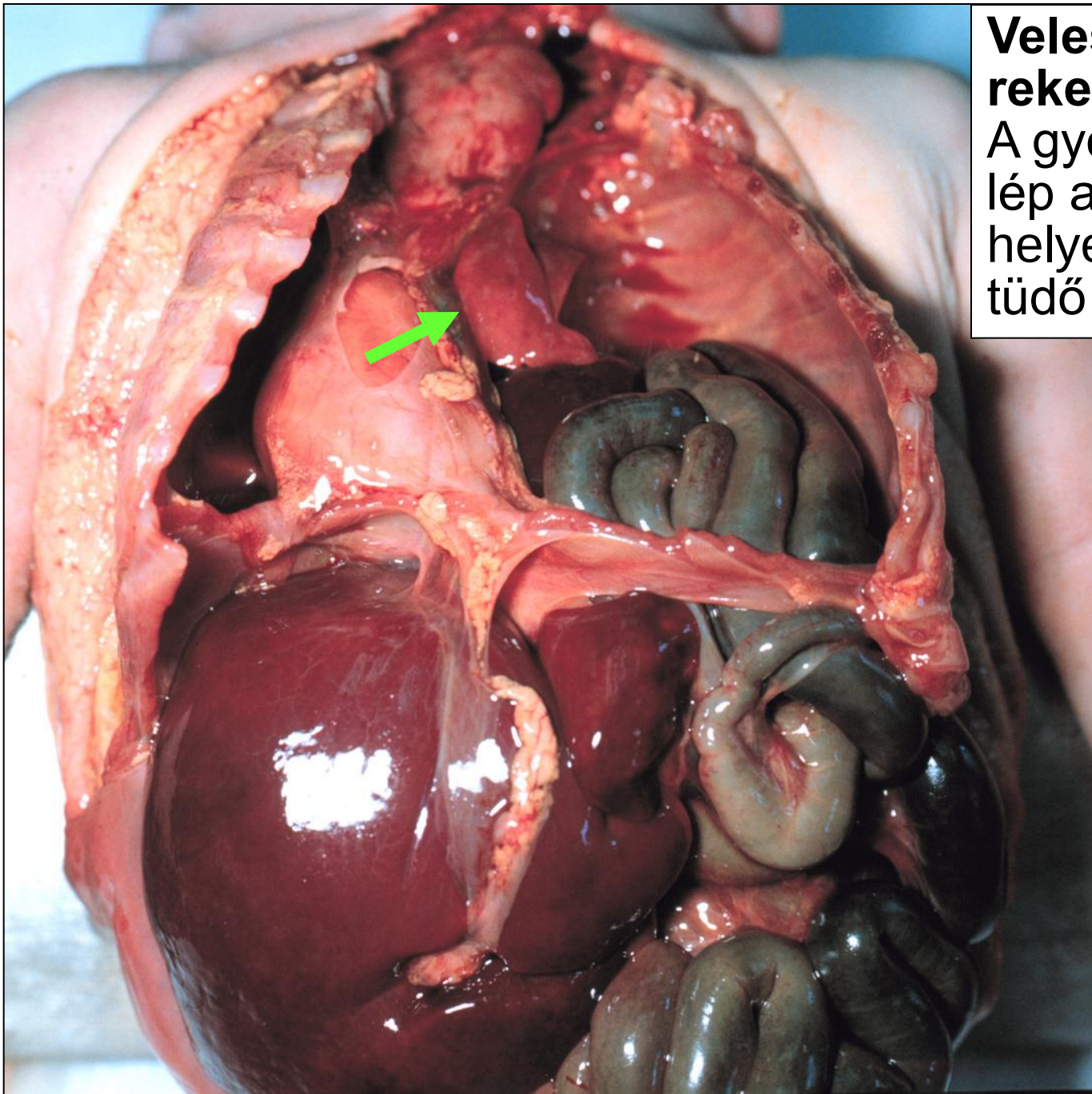
- A hasfal olyan veleszületett vagy szerzett defektusa, mely lehetővé teszi valamely hasüri szerv kitüremkedését a nyíláson keresztül

Congenitalis hernia diaphragmatica

- A rekeszizom posterolateralis része hiányzik → a mellűrbe hasi szervek türemkednek → akadályozzák a tüdő fejlődését.
- Születés után dyspnoe és cyanosis tüdő hypoplasia miatt.
- Nagy defektus: halálos.

Veleszületett rekeszsérv

A gyomor, a belek és a lép a mellűrben helyezkednek el, a bal tüdő hyoplasziás (nyíl).

Hiatus hernia (hernia diaphragmatica)

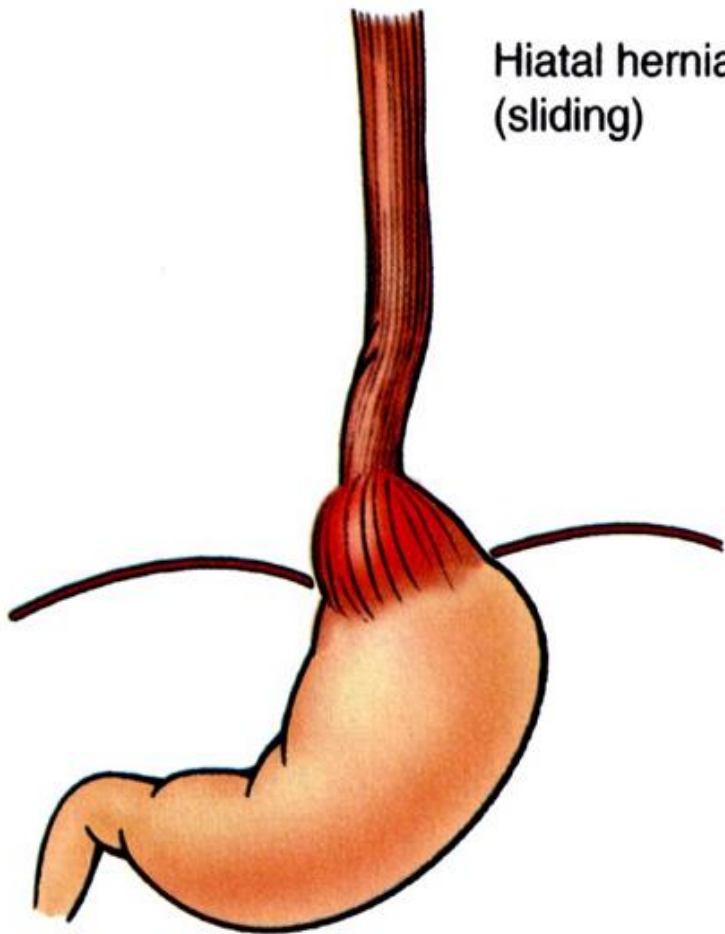
A rekeszizom hiatus oesophageusa kitágul és a gyomor a mellüregbe türemkedik; az 50 év felettiak betegsége

- Csuszamlásos rekeszsérv** - gyakoribb: a gastrooesophagealis junctio a mellüregbe csúszik
- Paraesophagealis rekeszsérv** - ritkább: a gyomor körülírt része jelenik meg a mellüregben

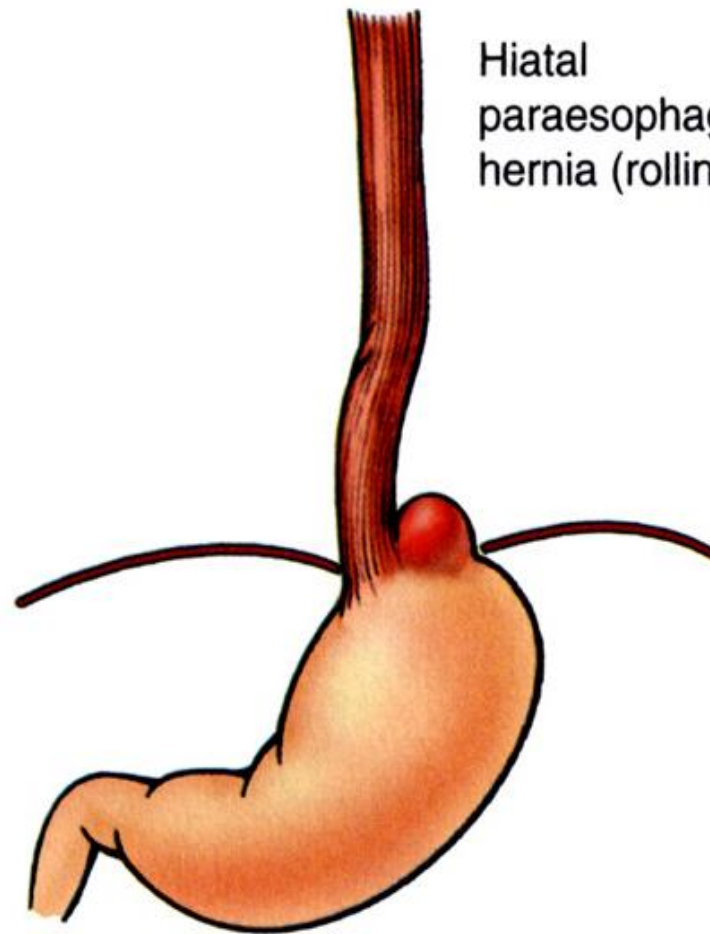
Panaszok

- Okozhat gyomorégést, dysphagiát (nyelési nehezítettség) és/vagy fájdalmat nyeléskor.

Hiatal hernia
(sliding)

Hiatal
paraesophageal
hernia (rolling)

Achalasia cardiae

3 összetevőből álló elernyedési zavar:

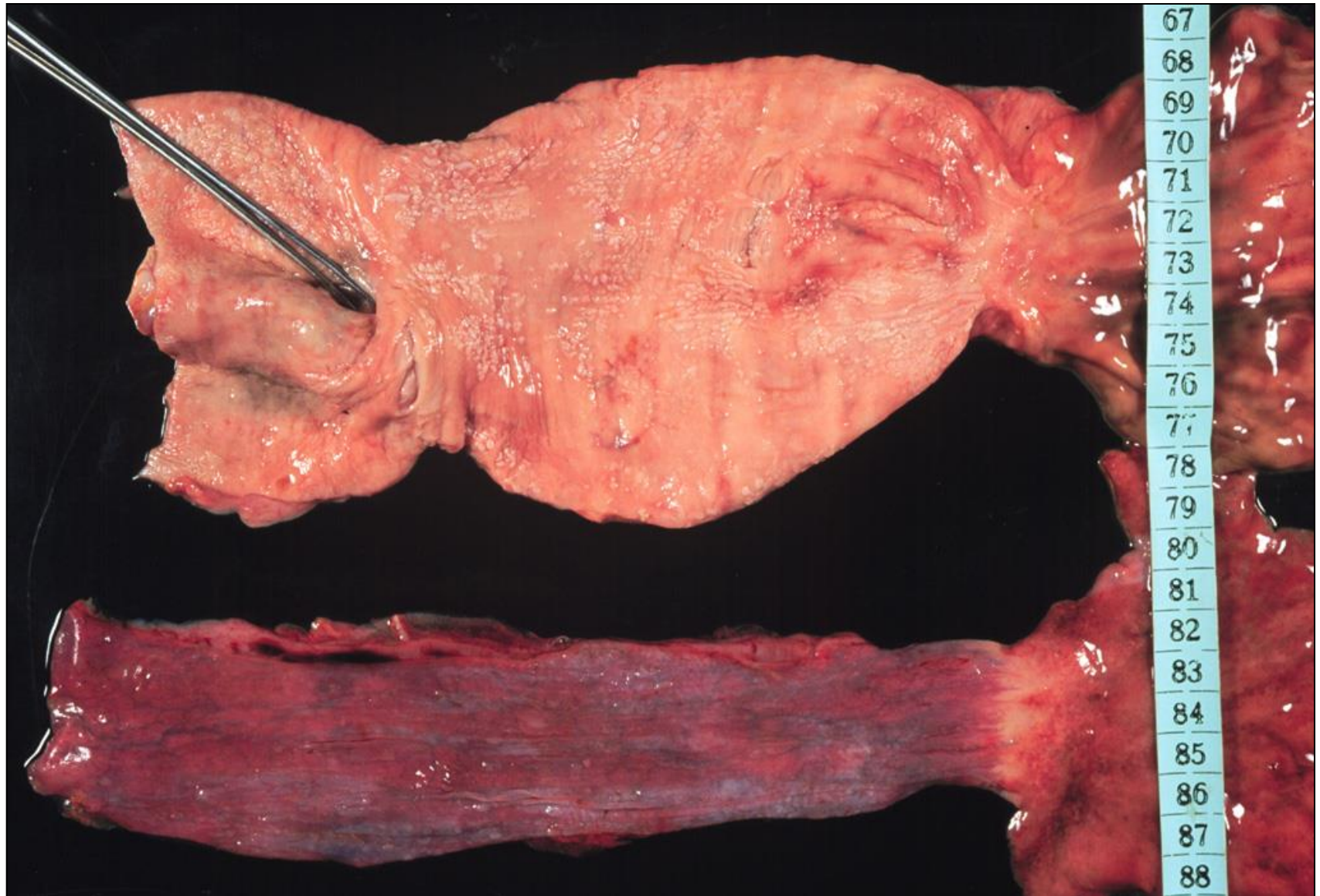
- A perisztaltika zavara
- Nyeléskor az alsó oesophagealis sphincter (lower esophageal sphincter [LES]) csak részben lazul el,
- A LES nyugalmi tónusa fokozott

Idiopathiás vagy másodlagos lehet, pl. diabeteses autonóm neuropathiában

Következmény

- A LES felett a nyelőcső kitágul (megaoesophagus), a nyálkahártyában gyulladás, kifelékélyesedés, majd fibrotikus vastagodás jön létre
- Az étel visszaáramlik (esti) → aspiratio
- Kialakulhat dysplasia vagy invazív tumor

A LES-től proximálisan a nyelőcső igen tág (megaoesophagus),
benne pulziós diverticulum (szonda mutat rá)

Nyelőcső diverticulum

- Az oesophagus körülírt kiboltosulása

Pathogenesis

- Tractiós d. (heges adhaesio kívülről *kihúzza*);
- Pulsiós d. (megnövekedett lumenalis nyomás belülről *kinyomja*).

Elhelyezkedés

- Felső oesophagus: Zenker-féle pulsiós d.
- Középső oesophagus: tractiós d., pl. tbc-s tüdőhilusi heges nyacs
- Alsó oesophagus: epiphrenicus pulsiós d. hiatus hernia, gastrooesophagealis reflux betegség (GERD) vagy achalasia kapcsán

Szövődmények

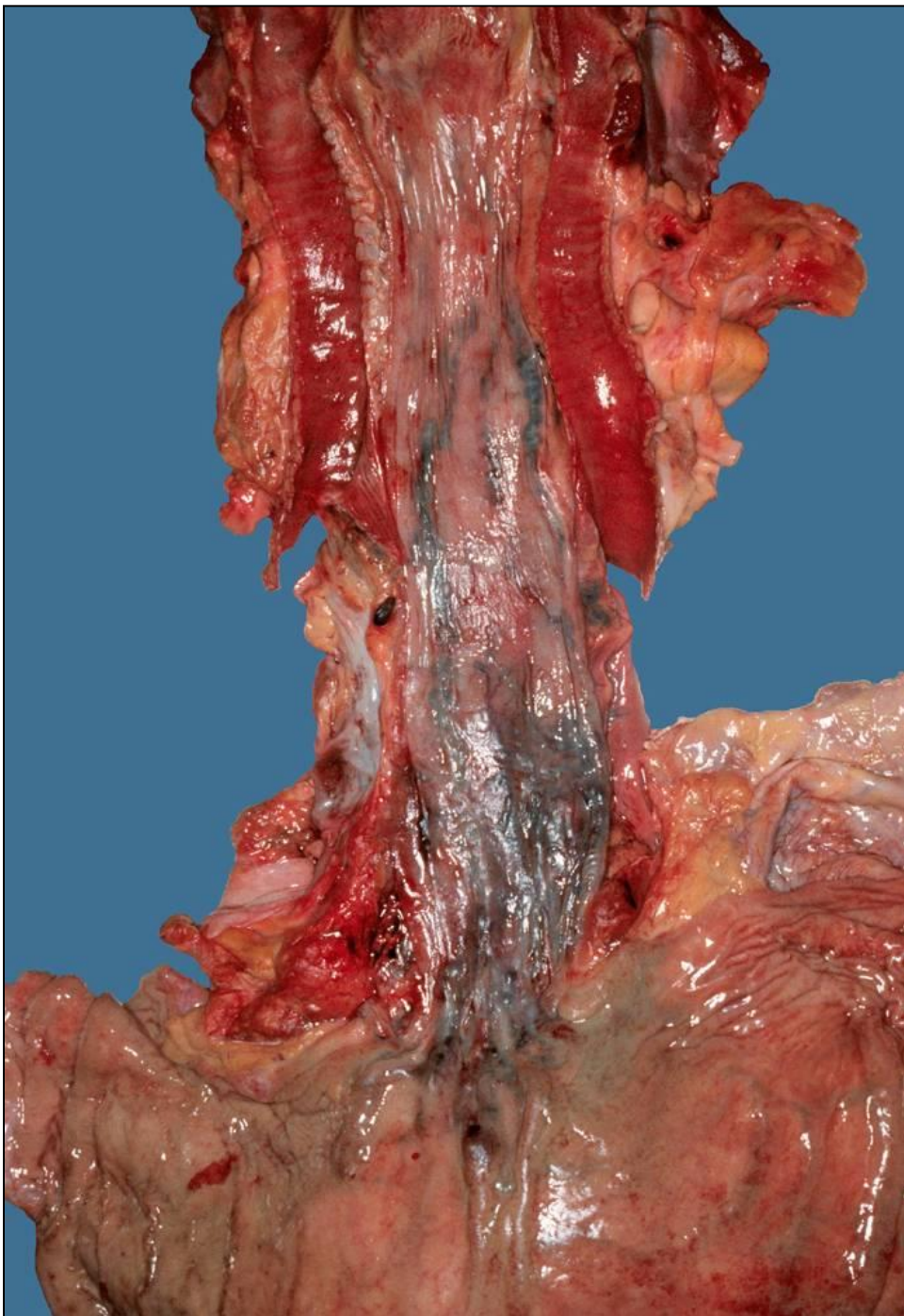
Több cm-es tasak képződik, ételdarabok rekednek meg benne → alvás közben regurgitálnak → aspiratio (pneumonia)

Laceratiók / Mallory-Weiss sy

- Hosszanti berepedések az oesophagogastricus junctióban. Erőlködő hányás váltja ki, leggyakrabban idült alkoholistáknál.
- Szövődmény: enyhe → végzetes vérzés
- Ha a beteg túléli, teljes gyógyulás.

Varicositas oesophagi

- Portális hypertenzióban a nyelőcső distalis részén $\pm$ a cardiában a submucosus venák kitágulnak (portocavalis anastomosis)
- Spontán megrepednek, a nyelőcső nyálkahártyája „felszakad” $\rightarrow$ vérhányás, elvérzés (vérzéses shock)
- Boncoláskor a gyomorban és a vékonybelekben 2000-3000 ml vér

Oesophagus varicositas

Életben sokkal kifejezettebben látszik, mert a halál után a venák összeesnek

Oesophagitis

Etiológia

- Gyomornedv reflux a LES elégtelensége miatt - igen gyakori (GERD: gastro-esophagealis reflux disease)
- Irritáció: gyomorszonda elhúzódóan; alkohol; dohányzás; uraemia
- Leukaemiás/lymphomás/AIDS-es betegekben: herpes simplex, cytomegalovírus vagy Candida fertőzés
- Ételallergének által kiváltott hiperszenzitiv reakció → eosinophilsejtes oesophagitis

Candidiasis (álhártyás gyulladás) agranulocytosis kapcsán

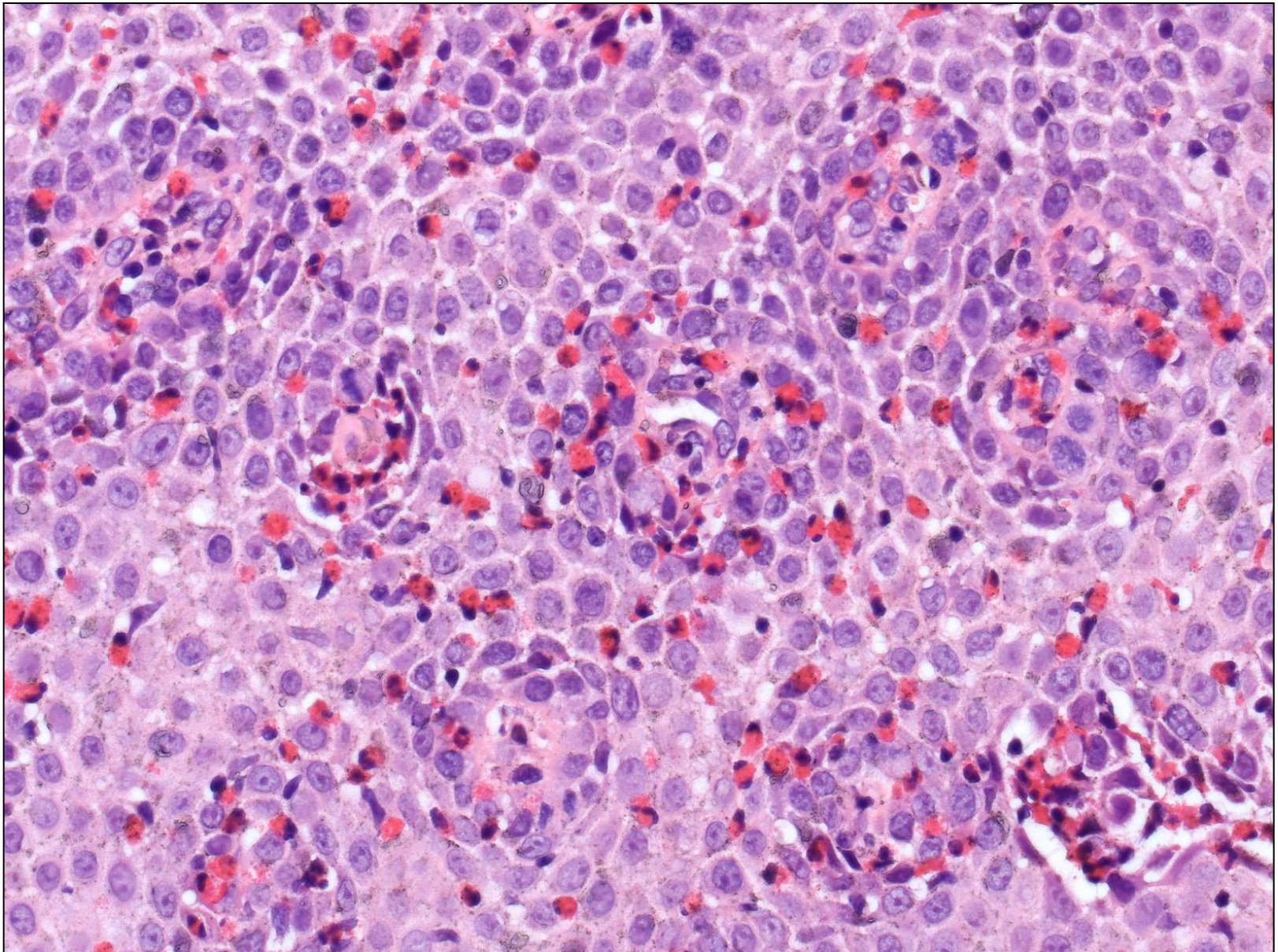
GERD következményei

- Nyh károsodás → súlyos heveny gyulladás, necrosis, kifelégyesedés → granulációs szövet → hegesedés, oesophagus stenosis
- Barrett oesophagus: a hosszantartó reflux a laphám helyén kehelysejtes intestinális metaplasiát idéz elő; az endoscopos a gastro-oesophagalis junctio felett vöröses mucosaként észleli (a laphám szürkésfehér)
- A metaplasiás Barrett mucosában keletkezhet dysplasia → invasiv adenoccc!

GERD klinikuma

- Gyomorégés, nyelőcsőtáji-mellkasi égő érzés, savas felbőfögés
- Előfordul erős mellkasi fájdalom, ischaemiás szívrohamnak vélik
- A biopsziás vizsgálat különíti el a GERD-kiváltotta oesophagitist az eosinophilsejtes oesophagitistól

Eosinophilsejtes oesophagitis: nagyszámú eosinophil a réteges laphámsejtek között

DAGANATOK

Laphámrák

- Többnyire >50 év férfiakban

Etiológia

- EU, USA: dohányzás és alkoholfogyasztás

Morfológia

- Dysplasiával kezdődik → cc in situ → invazív cc
- A hosszirányba és a mélybe terjedést elősegíti a submucosa gazdag nyirokérhálózata
- Lokalizáció: 20% felső harmad; 50% középső harmad; 30% alsó harmad

Makro

- Polypoid (exophyticus)
- Lapos, diffúzan infiltráló
- Kifekélyesedő-alávájt

FM: kp. differenciált laphámrák

Áttétek

- Nycs: felső harmad: nyaki nycs-k; középső harmad: mediastinalis, paratrachealis, tracheobronchialis nycsk; alsó harmad: a gyomorkörnyéki és a tr. coeliacus melletti nycs-k.
- Haematogen: tüdőben.

Klinikum

- Lappangó kezdet, majd fokozódó dysphagia: a szilárd étel egyre inkább nem megy le, a leves még igen

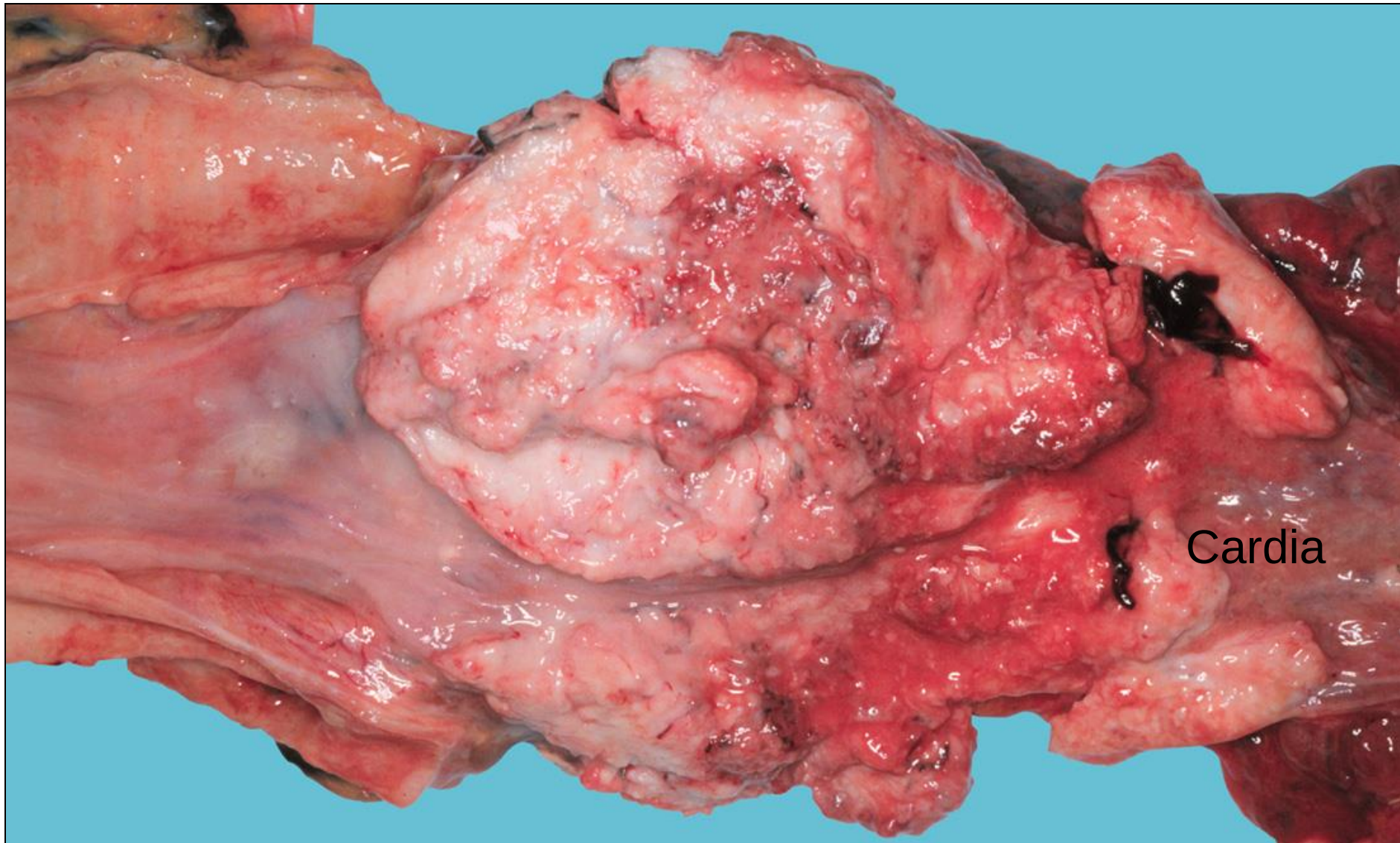
Szövődmények

- Rákos oesophagotrachealis fistula, aspirációs pneumonia
- Vérzés
- Nagymérvű fogyás a táplálékbevitel zavara és daganatos senyvedés miatt

Kórjóslat

- Ha a sebészi eltávolítás időpontjában már van nyacs áttét, az 5 éves túlélés csupán 5%.

Fungosus carcinoma a nyelőcső alsó harmadában

Adenocarcinoma

- Barrett oesophagus talaján. Ráterjed a cardiára.
- Makro: laphámrákhoz hasonlító megjelenések; FM: nyáktermelő adenoccc
- Laphámrákhoz hasonló, igen rossz kórlefolyás